

PESTPROTOCOL

Wij accepteren geen pesten

Kluinveenschool Wierden

Als Protestants Christelijke school willen wij dat de Bijbel een centrale plaats inneemt bij het leren en onderwijzen van de kinderen. De omgang met elkaar en de behandeling van de leerstof worden bepaald door het besef dat we niet 'zomaar' op de wereld zijn. We geloven dat God ons leidt en daarom laten we ons inspireren door Zijn Woord, zoals dat in de Bijbel tot ons komt. Dit willen we als richtsnoer laten zijn voor ons doen en laten. In ons onderwijs willen we daarom de kinderen vertrouwd maken met de inhoud van de Bijbel en deze vertalen naar de tijd waarin we nu leven.

In de praktijk proberen we kinderen een veilige en liefdevolle omgeving te geven, elk kind als individu te zien en te behandelen, het kind te leren omgaan met anderen en laten inzien dat je niets alleen kunt doen. Ook willen we het kind de ruimte geven zich persoonlijk te ontwikkelen, op sociaal-emotioneel gebied, maar zeker op cognitief gebied. Hierdoor worden ze voorbereidt op een leven in de maatschappij van vandaag. Sleutelwoorden op onze school zijn: 'openheid en respect'. Dit moet blijken uit de sfeer en de uitstraling.

Uit onze visie blijkt dat wij als school tegen pesten zijn, daarom in het kort onze stelling: **WIJ ACCEPTEREN GEEN PESTEN**

De op de volgende pagina's omschreven aanpak geldt ook voor ander ongewenst gedrag.

Aanpak van het pesten.

Op onze school hanteren we drie methoden om het verschijnsel pesten tegen te gaan:

- A - DE PREVENTIEVE AANPAK
- B - DE CURATIEVE AANPAK
- C - SOCIALE VAARDIGHEIDSTRAINING

De preventieve aanpak is erop gericht om het pesten te voorkomen door een attitudeverandering bij leerlingen en leerkrachten.

De curatieve aanpak is erop gericht om het pesten te laten stoppen zodra het is geconstateerd

Sociale vaardigheidstrainingen zijn erop gericht om kinderen of een groep met een tekort aan sociale vaardigheden te trainen.

A - Stappen om pesten te voorkomen – PREVENTIEVE AANPAK.

(preventieve aanpak is het waard om op een (of meerdere) studiedag(en) te behandelen.

AANDACHTSPUNTEN VOOR DE LEERKRACHT

- Gebruik voorbeelden uit de Bijbel om positief gedrag te bevorderen.
- Besteed aandacht aan vooroordelen en discriminatie in de wekelijkse lessen.
- Wees bewust van je eigen vooroordelen en je voorbeeldfunctie voor de groep.
- Besteed veel aandacht aan samenwerking. Competitie heeft een nadelige invloed op het gedrag. Competitie, samenwerking en zelfstandig werken zouden elkaar moeten afwisselen.
- Houd geldingsdrang en agressiviteit goed in de gaten. Kanaliseer agressie via sport en/of discussie of het aanreiken van gedragsalternatieven.
- Let op anonimiteit van leerlingen en positieve groepsnormen. Help leerlingen door leerlingbegeleiding om uit de anonimiteit te treden. Positieve groepsnormen ontstaan door eigen modelgedrag en door competitie te vermijden. Verhoog de groepsverantwoordelijkheid en betrek de klas bij besluitvorming.

Preventieve aanpak in de klas

Ter voorkoming van pestgedrag zijn in onze school de volgende maatregelen genomen:

- 1- In kringgesprekken wordt er aandacht besteed aan omgaan met elkaar. Hierbij wordt er wekelijks een methode gebruikt waar normen en waarden duidelijk naar voren komen.
- 2- De leerkrachten hebben kennis van pesten(pester, gepeste kind, meelopers), zij zijn in staat het te signaleren en aan te pakken. Daarom zit er in de klassenmap van iedere leerkracht het volgende:
 - brochure 'Stop het pesten'
 - pestprotocol
- 3- Als school hebben wij schoolregels(zie bijlage 1), die aangegeven zijn in de schoolgids. Iedere maand wordt er één regel behandeld, deze regel wordt aan het begin van de maand vermeld in de nieuwsbrief. Al deze regels hangen in de hal, waarbij iedere maand er één centraal wordt gezet.
- 4- Elke klas maakt aan het begin van het jaar een contract. De kinderen mogen met elkaar nadenken over welke regels er in de klas gelden. Wanneer deze opgesteld zijn, moeten de kinderen dit contract ondertekenen, zodat de leerkracht het hele jaar door hierop kan wijzen.
- 5- Vanaf groep 4 maakt de leerkracht ieder jaar een sociogram van de klas m.b.v. een vragenlijst(zie bijlage 2). In groep 1 gebeurt dit niet. In groep 2 en 3 doen de leerkrachten dit mondeling. De uitkomsten laten zien welke kinderen buiten de klas staan en welke kinderen 'populair' zijn.
- 6- Voor de bovenbouw(groep 4 t/m 8) hebben wij als school Oeps-formulieren(zie bijlage 3), deze formulieren worden gebruikt naar aanleiding van een ruzie of ongewenst gedrag. Na invullen volgt er automatisch een gesprek.
- 7- In de groepen 1 t/m 4 kan gebruik gemaakt worden van de goed gedaan club(zie bijlage 4)
- 8- Er is gedurende een kwartier voor de aanvang van de lessen, en gedurende de pauzes toezicht op het schoolplein, waarbij duidelijke gedragsregels en afspraken worden gehanteerd(zie bijlage 5).
- 9- De PESTTEST, vermeld in de brochure van 'Stop het pesten' (bijlage 6) kan gebruikt worden om een goed beeld te krijgen.
- 10-Op school hebben wij posters van 'Kids tegen geweld'. De leerkrachten kunnen hiervan gebruik maken tijdens de lessen.

B - Stappen om ruzies en pesten te stoppen – CURATIEVE AANPAK.

1. Er eerst zelf (en samen) uit komen.
2. Op het moment dat een leerling er zelf niet uitkomt, heeft deze het recht en de plicht het probleem aan meester of juf voor te leggen.
3. De meester of juf brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderings-gesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en nieuwe afspraken te maken.
De groep of de kinderen worden geconfronteerd met het probleemgedrag.
Bij herhaling van pesterijen en ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties (zie consequenties).
4. Bij herhaaldelijke ruzie / pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest / ruzie maakt.
De fases van straffen treden in werking (zie consequenties)
Ook wordt de naam van de ruziemaker / pester in de OEPS of "dit-kan-niet" map genoteerd. Bij iedere melding noteert de leerkracht de toedracht.
Bij de derde melding worden de ouders op de hoogte gebracht van het ruzie- pestgedrag.
Leerkrachten en ouders werken in goed overleg samen aan een bevredigende oplossing.

C – SOCIALE VAARDIGHEIDSTRAININGEN

De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen. (zie bijlagen 7, 8)

Wanneer een leerkracht constateert dat een leerling een tekort heeft in sociale vaardigheden, kan dat leiden tot een training in die vaardigheden (met toestemming van de ouders).

De SOVA-training wordt gegeven door een daartoe opgeleide leerkracht. De training is erop gericht om de leerling bewust te laten worden van eigen gedrag en dat van de omgeving. Er wordt informatie gegeven over sociale regels die passen bij "normaal gedrag" waarbij verbale en non-verbale vaardigheden getraind worden om succesvol met anderen te kunnen omgaan.

Deze training is pas succesvol als de groep deelgenoot is van het probleem. De groep dient geconfronteerd te worden met het probleem met medeweten van het kind.
Vervolgens wordt inzet van de groep gevraagd bij het herstellen van de groepsnormen.

Consequenties

De leerkracht heeft het idee dat er sprake is van onderhuids pesten:

In zo'n geval stelt de leerkracht een algemeen probleem aan de orde om langs die weg bij het probleem in de klas te komen.

De leerkracht ziet dat een kind wordt gepest.
(of de gepeste of medeleerlingen komen het hem/haar melden)
En vervolgens leveren de stappen 1 t/m 4 geen positief resultaat op voor de gepeste:

De leerkracht neemt duidelijk stelling in.

De straf is opgebouwd in 5 fases; afhankelijk hoelang de pester door blijft gaan met zijn/haar pestgedrag en geen verbetering vertoond in zijn/haar gedrag.

FASE 1

- ❖ Een of meerdere pauzes binnen blijven
- ❖ Nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn. (ouders inlichten!)
- ❖ Een schriftelijke opdracht zoals een stelopdracht over zijn/haar toedracht en zijn/haar rol in het pestprobleem.
- ❖ Door gesprek: bewustwording wat hij/zij met het gepeste kind uithaalt.
- ❖ Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komen aan het einde van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde.

FASE 2

Een gesprek met de ouders, als voorgaande acties op niets uitlopen. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde te maken aan het probleem.

De school heeft alle activiteiten vastgelegd in de OEPS- of "Dit-kan-niet"-map en de school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem.

FASE 3

Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp ingeschakeld worden zoals de Schoolbegeleidingsdienst, maatschappelijk werk, GGD of de schoolarts.

FASE 4

Bij aanhoudend pestgedrag kan ervoor gekozen worden om een leerling tijdelijk in een andere groep te plaatsen, binnen de school. Ook het (tijdelijk) plaatsen op een andere school behoort tot de mogelijkheden.

FASE 5

In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden.

Bijlage 1 schoolregels

Tien regels waaraan wij ons houden

- Lopen op het plein
- Van elkaar afblijven
- Iedereen hoort erbij
- Niemand uitschelden
- Je eigen afval opruimen
- Van elkaars spullen afblijven
- Naar elkaar luisteren
- Zuinig zijn op de materialen
- Elkaar niet bedreigen
- Niet zoveel op elkaar letten

Bijlage 2 Vragenlijst

Pedagogisch klimaat in beeld!

Vragenlijst sociogram

Naam:

Wil je de volgende vragen beantwoorden?

1. Met wie speel je graag?
(je mag er drie noemen)

1-.....

2-.....

3-.....

2. Naast wie zou jij het liefst in de klas willen zitten?

.....

3. Wat vind je het leukst op school?

.....

4. Wat zou je van jezelf graag in de klas willen hangen?

.....

5. Met wie speel je niet zo graag?
(je mag er drie noemen)

1-.....

2-.....

3-.....

6. Je mag een toneelstukje voorbereiden met 3 kinderen.
Wie kies je als leider?

.....

Bijlage 3 Oeps-formulier

Oeps.....

Naam:

Datum:.....

Wat is er gebeurd?

Wat kun jij doen om het probleem op te lossen?

Wat moet er volgens jou nog meer gebeuren?

Dit blad invullen, laten zien aan de pleinwacht en daarna aan je eigen juf of meester.

Bijlage 4 Goed-Gedaan-club

Doel: een poging om 'goed gedaan' tot groepsnorm te maken. Kinderen kunnen hiervan lid worden als ze aardig zijn voor elkaar. Het lidmaatschap van de club voegt een element van uitdaging toe.

Geschikt voor groep 1 t/m 4 (groep 1 /2 groot hart, groep 3 /4 klein hart met 3 kleine hartjes per kind)

Benodigdheden: Groep 1 /2 groot hartvormig karton, klein hartje voor ieder kind, glitters, plakkertjes en lint

Groep 3 /4 Klein hart met 3 kleine hartjes, plakkertjes en lint

Duur: totale tijd van het maken bedraagt ongeveer 30 tot 45 minuten

Werkwijze: U gaat met de kinderen in de kring zitten en vertelt dat u en de kinderen in de klas een 'Goed-Gedaan-Club' gaan oprichten. Ieder in de klas is lid van de club, maar daar hoort wel bij dat ze vaak iets aardigs doen voor een ander of een aardige opmerking maken. De lidmaatschapskaarten van de club bestaan uit kleine hartjes. De kinderen mogen zelf de hartjes versieren en hun naam erop schrijven. Ze worden aan een groot hart bevestigd. De versierde kant moet voorop komen, dit wordt bereikt door aardige opmerkingen of iets aardigs te doen voor een ander. Het kind dat iets doet mag dit niet zelf tegen de leerkracht of de hulpjes zeggen, maar het moet gezien worden door de andere kinderen. Iedereen moet dus goed op elkaar letten. Alleen als het kind heel vervelend is terwijl de versierde kant bovenop hangt, wordt het hartje weer omgedraaid. Maak duidelijk dat het weer snel kan veranderen door een 'goede daad'.

Nabespreking: Aan het eind van de morgen of van de dag (eigen keus) bekijkt u met de kinderen de resultaten van de 'Goed-Gedaan-club'. U kunt met de kinderen die nog niets aardigs gedaan of gezegd hebben hierover in gesprek gaan, wat zouden zij kunnen doen? Laat de kinderen zelf aandragen wat ze zouden kunnen doen.

Bijlage 5 - Regels en afspraken op het plein

Kom niet te vroeg op school, een kwartier voor aanvang van de lessen mag je op het plein. De pleinwacht geeft dat aan.

Op het plein loop je met de fiets aan de hand.

Als je de fiets in het fietsenhok hebt gezet ga je op het plein spelen.

De kinderen van groep 1, 2 en 3 zetten hun fietsen in het fietsenhok op het kleuterplein.

Steppen en skeelers mogen niet mee naar school.

Als je een juf of meester nodig hebt ga dan eerst naar de pleinwacht.

De kinderen uit groep 3 t/m 8 spelen op het grote plein.

De kinderen uit groep 1 en 2 spelen op het kleine plein.

Met kleine ballen mag er op het plein gespeeld worden.

Met een grote bal mag er op het veld gespeeld worden.

(Wanneer de groepen 1, 2, 3 en 4 alleen op het plein spelen mag er met toestemming van de leerkracht gevoetbald worden)

Als je problemen hebt met je fiets vraag dan of de conciërge je kan helpen.

Zorg er voor dat je spel geen gevaar oplevert voor een ander.

In de pauze spelen de kinderen op het plein of op het veld met instemming en toezicht van een pleinwacht.

Gooi het afval in de juiste afvalbakken die op het plein staan.

De banken op het plein zijn om op te zitten.

Je verlaat en betreedt het schoolplein met je fiets door één van de hekken.
Je loopt niet over het gras naast de school.

Bijlage 6 De pesttest

Uitslag blz. 21 brochure "Stop het pesten"

1. Wat vinden je klasgenoten van jou

- A. Ze mogen me wel
- B. Ze kijken tegen me op
- C. Ik heb geen vrienden

2. Iemand die jij niet mag, heeft een mooie dure rugzak. Wat doe je?

- A. Ik vraag waar hij gekocht is
- B. Ik pak hem voor de gein af
- C. Ik hou m'n mond erover

3. Een groepje kinderen laat duidelijk weten wie er bij mogen horen. Ben jij er één van?

- A. Dat ligt eraan of ik ze aardig vind
- B. Ik hoor daar zeker bij
- C. Vast niet, maar ik zou er wel bij willen horen

4. Wat doe je als je een leuk iemand tegen komt?

- A. Ik wacht even af of probeer een gesprek te beginnen
- B. Ik trek haar/zijn aandacht door strak naar haar/hem te kijken en stoer te doen
- C. Ik durf niet veel te doen

5. Na een verhuizing kom je in een veel braver klas dan je gewend was. Wat ga je doen?

- A. Ik wacht het af, het maak me niet veel uit
- B. Ik zorg wel voor actie
- C. Ik voel me opgelucht. Eindelijk normaal

6. Iemand die pest,...?

- A. Is dom
- B. Is stoer
- C. Is gemeen

7. Je bent aan de dikke kant. Voor de zoveelste keer zegt een klasgenoot:"Ha die bolle. Wat doe jij?"

- A. Ik haal mijn schouders op en maak een grap
- B. Ik pik het niet en sla er meteen op los
- C. Ik draai me om en slik m'n tranen weg

8. Wat doe je als een klasgenoot wordt geslagen door een groepje?

- A. Ik haal hulp om het groepje te stoppen
- B. Ik doe mee
- C. Ik loop snel weg, anders pakken ze mij ook

9. Iemand die gepest wordt,...?

- A. Heeft hulp van klasgenoten en vrienden nodig
- B. Vraagt er zelf om
- C. Is heel ongelukkig

Bijlage 7 - begeleiding van de gepeste leerling/pester

BEGELEIDING VAN DE GEPESTE LEERLING

- Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest.
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor en na het pesten.
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie bijvoorbeeld je niet afzonderen.
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.
- Sterke kanten van de leerling benadrukken.
- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt.
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s)
- Het gepeste kind niet overbeschermen bijvoorbeeld naar school brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

BEGELEIDING VAN DE PESTER:

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/ pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen)
- Laten inzien wat het effect van zijn /haar gedrag is voor de gepeste.
- Excuses aan laten bieden.
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft.
- Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest – belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt.
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-eerst-nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren.
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?)
- Zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen; jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD

❖ Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:

- Een problematische thuissituatie
- Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen)
- Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt
- Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan
- Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt.

Bijlage 8 – Adviezen voor de Ouders van onze school

Ouders van gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Alle andere ouders:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

Dit PESTPROTOCOL heeft als doel:

‘Alle kinderen mogen zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen’

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen , als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

Leerkrachten en ouders uit de oudercommissie en de medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit PESTPROTOCOL.

Een vriendelijk woord van een kind

- *Verwen me niet.*

Ik weet best, dat ik niet alles hoeft te hebben wat ik vraag, ik probeer je alleen maar uit

- *Wees gerust flink tegen me*

Dat vind ik wel fijn, dan weet ik waar ik aan toe ben

- *Gebruik GEEN kracht*

Daarvan leer ik alleen maar dat alles om macht draait. Ik reageer veel gewilliger als je me gewoon leidt.

- *Wees niet inconsequent*

Dat brengt me in de war en daardoor zal ik nog meer proberen overal m'n zin te krijgen

- *Doe geen beloftes die je misschien niet na kunt komen*

Daardoor zou ik mijn vertrouwen in je gaan verliezen

- *Ga niet in op mijn uitdagingen als ik zeg of iets doe om je van streek te maken*

Anders zal ik nog meer van dit soort "overwinningen" proberen te halen

- *Geef me niet het gevoel dat ik kleiner ben dan ik ben*

Ik zal dat misschien goed proberen te maken door me stoer te gedragen

- *Besteed niet zoveel aandacht aan mijn slechte "gewoonten"*

Dat moedigt mij alleen maar aan ermee door te gaan

- *Probeer niet mijn gedrag op een hoogtepunt van een conflict te bespreken*

Om de één of andere reden werken dan mijn oren niet zo goed en bereidwilligheid nog minder. Ik vind het best als je de vereiste maatregelen treft, maar laten we het praten erover uitstellen

- *Geef me niet het gevoel dat mijn fouten zonden zijn*

Ik moet leren fouten te maken zonder een sul te zijn

- *ZEUR niet!*

Als je dat wel doet, moet ik mezelf in bescherming nemen, door net te doen alsof ik doof ben

- *Vergeet niet, dat ik graag iets probeer*

Daar leer ik van, leg je daar maar bij neer

- *Bescherm me niet tegen de gevolgen*

Ik moet toch van mijn ervaringen leren?

- *Let niet zo erg op mijn kwaaltjes*

Als je dat wel doet, ga ik ze misschien wel leuk vinden, want ik krijg er veel aandacht voor

- *Doe niet alsof je zelf volmaakt bent of onfeilbaar*

Want dat geeft mij het machteloze gevoel dat ik zoiets nooit zou kunnen bereiken

- *Maak je maar geen zorgen over het kleine beetje tijd dat we samen doorbrengen*

Waar het om gaat is, HOE we die tijd doorbrengen

- *Laat mijn angsten geen bezorgdheid bij je wekken*

Dan word ik nog banger, laat me liever zien hoe moedig ik kan zijn

- *Vergeet niet, dat ik niet kan gedijen zonder een heleboel begrip en aanmoedigingen*

Maar dat hoeft ik toch eigenlijk niet te vertellen, hè?

Onthoud: ik leer meer van een goed voorbeeld, dan van iemand die steeds kritiek op mij heeft.